

OPEX

www.opex.ir

mail@opex.ir

انظار نظر درباره تصدیق مصوبه شماره ۱۳۳۲۹۱/ت ۳۳۴۰۳۳۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷

هیأت محترم وزیران در بند (ز) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

با تاکید بر موضوع قیر، پارافین و روغن پایه معدنی

(ویرایش اول)

شناسنامه گزارش:

تهیه شده در واحد پژوهش اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

تهیه کنندگان: هیئت رئیسه کمیسیون‌های تخصصی

ناظر: احمد معروفخانی و فریدون اسعدی

تاریخ انتشار: اردیبهشت ۱۴۰۲

مقدمه

بررسی آمارهای منتشره از سوی مراجع رسمی گویای این واقعیت است که کشور در دستیابی به اهداف مربوط به رشد اقتصادی مندرج در برنامه‌های توسعه و علی‌الخصوص برنامه ششم توسعه موفق نبوده است. مقام معظم رهبری در اواخر سال ۱۴۰۱ و در اولین روز سال ۱۴۰۲ در مورد اهمیت موضوع تولید و سرمایه‌گذاری و نقش و تقویت جایگاه بخش خصوصی و زنجار دادن به ارکان دولتی برای پرهیز از ورود به عرصه تصدیگری نکات بسیار ارزشمندی را بیان کردند که قابل تأمل است. بخشی از بیانات رهبری در تاریخ دهم بهمن ماه بشرح ذیل است:

"ما احتیاج داریم به رشد سریع و مستمر؛ علت هم این است که عقب افتادگی داریم. ما در دهه‌ی ۹۰ به دلایل مختلفی که عقب‌ماندگی و به اصطلاح تعطیلی نسبی مسائل اقتصادی داشتیم. نمی‌شود همه را منسوب کرد به ضعف مدیریت‌ها؛ نه، بخشی مربوط به عوامل خارجی و بیرونی است، بخشی مربوط به عوامل درونی است؛" در ادامه به افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری به عنوان دو رکن ایجاد رشد اقتصادی در کشور تأکید کردند. همچنین به موضوع مربوط به "حمایت دستگاه‌های اجرایی از توسعه بنگاه‌های خصوصی" هم تأکید کردند.

در کنار مباحث بسیار مهم فوق، معظم‌له سال ۱۴۰۲ را با عنوان "مهار تورم و رشد تولید" نامگذاری کردند. انتظار بخش خصوصی این است که همه ارکان کشور باید دست به دست هم دهند تا این هدف بسیار مهم و اساسی محقق شود.

واقعیت این است که هیچ جامعه‌ای بدون دارا بودن رشد با ثبات و مستمر اقتصادی نمی‌تواند امنیت خود را تضمین کند و ایران هم اگر بخواهد به امنیت پایدار برسد، فارغ از برخورداری از ظرفیت و پتانسیل بسیار بالای اقتصادی در دستیابی به جهش و رشد اقتصادی، به داشتن رشد اقتصادی ۵ تا ۶ درصدی نیاز دارد. با توجه به وضعیت نامناسب بودجه‌های عمرانی و کسری بودجه، این مهم بدون مشارکت بخش خصوصی امکان‌پذیر نخواهد بود. بخش خصوصی وقتی انگیزه برای ورود در این عرصه پیدا می‌کند که فضا برای سرمایه‌گذاری وجود داشته باشد، قوانین نامناسب و مخل فضای کسب‌وکار وضع نگردد، قوانین با ثبات باشند و از وضع قوانین متعدد متضاد و مغایر با سیاست‌های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری پرهیز شود.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر، ایجاد برخی محدودیت‌ها در عرصه بین‌المللی و کاهش درآمدهای ارزی، باعث شده است بعضاً قوانینی از سوی مجلس شورای اسلامی و یا مقرراتی توسط دولت‌ها وضع گردد که این قوانین و مقررات در راستای تقویت سرمایه‌گذاری در کشور محسوب نمی‌شود. بند(ز) تبصره(۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور که در سال‌های اخیر تحت عنوان بندهای مختلف در قالب بودجه سنواتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید، در همین راستا ارزیابی می‌شود. در ادامه توضیحات تکمیلی و پیشنهادات اتحادیه در مورد مصوبه شماره

۱- برای اطلاعات بیشتر به سخنرانی رهبری در تاریخ دهم بهمن ماه سال ۱۴۰۱ در دیدار با کارآفرینان، تولیدکنندگان و دانش‌بنیان‌ها مراجعه شود.

۱۳۳۲۹۱/ت ۰۳۳۴ هـ م ۱۴۰۱/۰۷/۲۷ هیأت محترم وزیران در خصوص فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه‌خام که در بند(ز) تبصره(۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ نیز تنفیذ شده است، تقدیم می‌شود.

اظهار نظر درباره مصوبه هیأت وزیران

الف) در مورد منظور شدن "قیر" در لیست با شماره ردیف ۹۷، قابل ذکر است، مطابق بند(۲) ماده(۱) تصویب نامه شماره ۱۳۳۲۹۱/ت ۰۳۳۴ هـ م ۱۴۰۱/۰۷/۲۷، مواد نیمه‌خام نفتی، گازی و پتروشیمی شامل "کلیه محصولات شیمیایی و پتروشیمیایی است که به عنوان خوراک یا مواد اولیه برای تولید محصول نهایی استفاده می‌شود." تولیدکنندگان قیر، ماده اولیه "وکیوم باتوم" مورد نیاز را از پالایشگاه‌های سراسر کشور در بورس کالای ایران، به صورت نقدی و یا اعتباری خریداری نموده و پس از طی فرایند تولید، به محصول نهایی قیر تبدیل نموده و مبادرت به صادرات آن می‌کنند. با توجه به اینکه محصول (قیر) با تعریف مندرج در تصویب نامه هیئت وزیران به عنوان ماده نیمه‌خام تعیین شده، در این خصوص لازم است مد نظر قرار گیرد:

۱. طبق تعریف، کالاها یا محصولات مورد شمول، بایستی به عنوان خوراک یا ماده اولیه برای تولید محصول نهایی استفاده شوند. بیشترین کاربرد محصول (قیر) برای تولید آسفالت در دنیا می‌باشد که در راهسازی و جاده‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. لذا چنانچه محصول قیر در زمره تعریف فوق باشد، تمامی محصولات چرخه پتروشیمی، تمامی الیاف مصنوعی، اغلب محصولات صنایع بسته‌بندی و غیره در زمره مواد خام و نیمه‌خام نفتی، گازی و پتروشیمی قرار می‌گیرند. لذا تعریف مذکور در خصوص محصول قیر قطعاً صدق نمی‌نماید.

۲. براساس بند(۸) ماده(۱) قانون اصلاح قانون نفت مصوب سال ۱۳۹۰، فرآورده نفتی به کلیه محصولاتی که در تأسیسات فرآوری و پالایش نفت به دست می‌آید و می‌تواند به‌طور مستقیم مصرف و یا در سایر واحدهای عملیاتی و پتروشیمیایی به محصول نهایی تبدیل شود از جمله "وکیوم باتوم" اطلاق می‌گردد. همچنین، براساس بند(۱۰) ماده(۱) قانون مذکور، محصولات نهایی به محصولاتی که پس از تولید، امکان تولید محصول دیگری از آن‌ها نیست و به‌طور مستقیم قابلیت مصرف دارند از جمله "قیر نفت" اطلاق می‌گردد. واضح است که محصول (قیر) خوراک یا ماده اولیه تولید هیچ محصولی نمی‌باشد و در چرخه صنعت مربوطه، یک محصول نهایی با ویژگی‌های خاص است که محصول دیگری قابل تولید از قیر در چرخه فرآورده‌های نفتی نمی‌باشد؛ لذا مشمولیت کد ۲۷۱۳ در زمره مواد خام و نیمه‌خام قطعاً دارای ابهام می‌باشد.

۳. با استناد به تعریف وزارت نفت و نامه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ اداره کل بودجه و تنظیم مقررات در خصوص استعلام سازمان توسعه تجارت از وزارت نفت در خصوص نوع محصول قیر، صراحتاً بیان شده است که "محصول قیر به عنوان فرآورده نفتی محسوب می‌گردد". لذا هرگونه تغییر ماهیت آن از فرآورده به ماده خام و نیمه‌خام مورد اشکال می‌باشد.

۴. بدیهی است ماده خام و نیمه‌خام جهت تولید نیازی به تأسیسات یا امکانات تولیدی ندارد لیکن محصول قیر جهت تولید به سرمایه‌گذاری کلان و ایجاد واحدهای قیرسازی نیاز دارد.

۵. با توجه به مفاد ماده (۱۲) ضوابط اجرایی سیاست‌های ارزی و تجاری برای توسعه صادرات و مدیریت واردات ابلاغی به شماره ۷۱۷۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۷/۱۰ و نامه مورخ ۱۴۰۱/۵/۱۲ معاونت درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی به شماره ۲۳۰/۹۹۸۱/ص، کلیه ادارات کل امور مالیاتی موظف به عودت یا استرداد ارزش افزوده پرداختی توسط صادرکنندگان ظرف مدت یک ماه از تاریخ ارائه درخواست می‌باشند. ادارات کل مالیاتی با تخلف از امر محوله و ایراد ابهام با توجه به لیست مربوطه، از پرداخت و استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان محصول "قیر" استنکاف ورزیده و واحدهای تولیدی مربوطه را با مشکلات عدیده مواجه ساخته است.

۶ مطابق بند (الف) ماده (۲۳) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵، وضع هرگونه مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیریارانه‌ای و جلوگیری از صادرات هر گونه کالا به منظور تنظیم بازار داخلی ممنوع است. مفاد قانونی مذکور در تمامی برنامه‌های توسعه کشور وجود داشته و اساسا بر مبنای استراتژی توسعه صادرات در کشور تنظیم گردیده و قانون‌گذار از همین حیث آن را تبدیل به قانون دائمی نموده است. لذا حذف معافیت مذکور در مغایرت با قوانین بالادستی و استراتژی توسعه صادرات برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور می‌باشد که می‌تواند منجر به کاهش صادرات و از دست رفتن بسیاری از بازارهای جهانی توسط فعالان اقتصادی کشور گردد.

۷ مطابق ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴، وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات غیریارانه‌ای و مواد خام و کالاهایی با ارزش افزوده پائین‌مازاد بر نیاز داخلی و یا فاقد توجیه فنی و اقتصادی برای فراوری در داخل ممنوع است. باتوجه به این قانون، به طریق اولی وضع مالیات نیز آثار نامناسب اقتصادی را به دنبال دارد.

ب) با عنایت به قرار دادن "روغن پایه معدنی" با شماره ردیف ۱۵۷ در زمره فهرست مذکور به استحضار می‌رساند، کلمه "تصفیه اول" می‌بایست در کنار روغن پایه معدنی قرار می‌گرفت که از قلم افتاده است. در این رابطه قابل ذکر است، روغن پایه تصفیه دوم از محل روغن کارکرده (روغن سوخته) به دست می‌آید. این صنعت باتوجه به اینکه کمک بسیار زیادی به پاک‌سازی محیط‌زیست نسبت به حجم بسیار زیاد روغن سوخته انجام می‌دهد، جمع‌آوری آن در کشور شایسته تقدیر و پاداش است و وضع مالیات برای آن محلی از اعراب ندارد. روغن پایه تصفیه دوم از بازیافت روغن کارکرده (روغن سوخته) که مواد ضایعاتی و غیرقابل مصرف است حاصل می‌شود که برای محیط‌زیست خطرناک می‌باشد. جمع‌آوری روغن کارکرده بسیار هزینه‌بر است و باید از نقاط مختلف و شهرهای دور و نزدیک کشور جمع‌آوری شود که در یک سیستم بازیافت به روغن پایه تبدیل گردد. در سال ۱۴۰۱ باتوجه به قرار گرفتن تعرفه اشاره شده، صادرات این واحدها نیز مشمول مالیات شده است در حالی که در عموم کشورهای جهان فعالیت عملکرد واحدهای بازیافتی معاف از مالیات می‌باشد؛ چراکه روغن پایه حاصل از تصفیه و پالایش روغن کارکرده می‌باشد و از بازیافت انواع فرآورده‌های روانکاری بازیافت می‌شود که کلیه حقوق دولتی از جمله مالیات و ارزش افزوده آن قبلا پرداخت شده است. در نتیجه مواد اولیه این واحدها یک کالای ضایعاتی است که در کلیه کشورها نه تنها مشمول مالیات نمی‌باشد؛ بلکه از مشوق‌های تشویقی نیز برخوردار است و به‌عنوان یک صنعت حامی محیط‌زیست، مشمول حمایت‌های حاکمیتی می‌شود.

ج) در مورد منظور شدن برخی اقلام "پارافینی" در لیست توضیحات ذیل ارائه می‌شود:
در مجموع وضع مالیات و عوارض برای برخی اقلام با ماهیت پارافینی، صادرات آنها را متوقف خواهد کرد و با عنایت به این مهم که حداکثر ۱۰٪ این محصول قابلیت مصرف در داخل را دارد و بالغ بر ۹۰٪ تولید این محصول، صادراتی می‌باشد، ارزآوری و اشتغال موجود را از بین برده و زیان سنگینی به توسعه صنعت و اقتصاد کشور وارد خواهد نمود که این امر صحیح نمی‌باشد.
نظر به این که کدهای تعرفه ۲۷۱۲۱۹۹۰ و ۲۷۱۲۹۰۹۰ مندرج در ردیف‌های ۱۵۸ و ۱۶۳ مصوبه آئین‌نامه با شرح حلال ۵۰۳ و ۵۰۲، همچنین پترولاتوم با Residue wax (محصول واحدهای تولیدی پارافین) مشترک هستند، "قطعاً بایستی عدم شمول این محصول با صراحت" در دستورالعمل اجرایی مکتوب گردد تا ایجاد اختلال در صادرات این محصول صورت نپذیرد.
در نهایت با توجه به توضیح فوق:

۱. اولویت اول، خروج پارافین واکس جامد از شمول این دستورالعمل
۲. تاکید به شرح عدم شمول Residue wax با توجه به کد اشتراکی با دیگر مواد نیمه‌خام در دستور کار و اصلاح مدنظر می‌باشد.

پیشنهاد:

با توجه به توضیحات فوق الذکر، پیشنهادها و دلایل خروج محصولات اشاره شده از لیست فرآورده‌های نفتی مشمول بند(۱) ماده(۸) ارائه می‌شود:

الف) فرآورده قیر:

۱. خروج از لیست به دلیل عدم انطباق تعریف ماده خام و نیمه‌خام
۲. استرداد به موقع مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان

ب) فرآورده روغن پایه تصفیه دوم:

خروج از لیست به دلیل فرآیند جمع‌آوری روغن‌های کارکرده و ماهیت بازیافتی و زیست محیطی آن

ج) فرآورده پارافین جامد:

۱. خروج از لیست به دلیل اشتراک محصول با سایر حلال‌های خام و نیمه‌خام
۲. تاکید به شرح عدم شمول Residue wax با توجه به کد اشتراکی با دیگر مواد نیمه‌خام و لزوم تفکیک آنها

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products, some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2023 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>